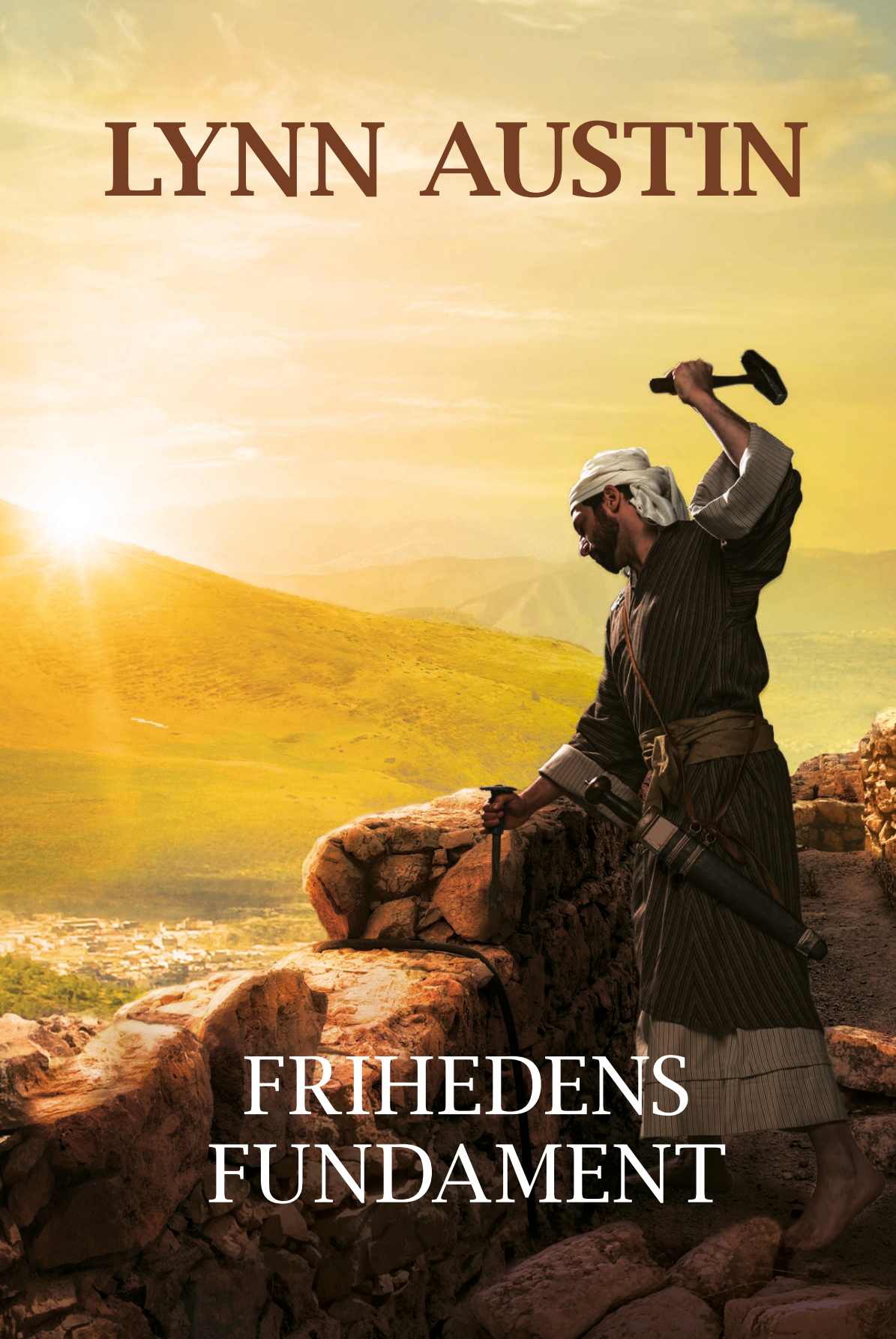

LYNN AUSTIN

A man in a white turban and a dark, striped robe is shown in profile, working on a stone wall. He is holding a mallet in his right hand, raised high, and a chisel in his left hand, positioned against the stone. A scroll is tucked into his belt. The background features a vast, hilly landscape under a warm, golden sunset sky. The sun is low on the horizon, casting a long, bright glow across the scene. The overall mood is one of quiet determination and craftsmanship.

FRIHEDENS FUNDAMENT

LYNN AUSTIN

FRIHEDENS
FUNDAMENT

LOHSE

*Derfor siger Gud Herren:
»Se, i Zion lægger jeg en grundsten,
en prøvet sten.
Det er en kostbar hjørnesteen, der lægges.
Den, der tror, skal ikke være urolig.«*

ESAJAS 28,16

KONGENS PALADS I SUSAS, PERSIEN

Den 14. adar 473 f.Kr.

Mordokaj havde tidligere kæmpet med døden og vundet. Nu stod han ved sit vindue i paladset i Susa, hvor han hele dagen havde lyttet til kampene i byen, og hans budbringere var løbet ud og ind som bier i en bikube. Dødsenglen havde svævet lavt over byen fra solnedgang den 12. adar, hen over natten og hele dagen den 13. Ifølge de seneste rapporter, som Mordokaj havde modtaget, da den blege forårssol langt om længe var gået ned efter den blodige dag, havde hans jødiske landsmænd dræbt 500 af deres angribere i Susa. Han havde bedt for Abrahams efterkommere, der var spredt ud over det persiske riges 127 provinser, og tænkt på, hvordan det mon gik dem. Især var hans tanker gået til provinsen Hinsides Floden, hvor det jødiske samfund i Jerusalem var svagt og skrøbeligt. Over hele perserriget var jødernes fjender i overtal og havde større militær erfaring. Mordokajs folk var bønder og handelsfolk og skriftlærde, ikke soldater.

Men han vidste, at de ville gøre modstand og kæmpe for deres familier og deres eget liv. Og han var sikker på, at Gud kæmpede på deres side.

Mørket var faldet på. Nu ville han puste den spruttende olielampe ud og gå hjem, for langt om længe var den 13. adar og dermed faren overstået. Men efter flere søvnløse nætter var han for træt til at gå ned ad trappen. Mordokaj spændte sit sværd af og lagde det på gulvet; hele dagen havde han gået med sværdet i tilfælde af, at fjenderne fik overtaget. Han satte sig på bænken ved det vindue, der vendte ud mod voldgraven, og lænede sig tilbage i puderne. Det åbne vindue var et mørkt tomrum, for månen og stjernerne var skjult bag et gråt tæppe af skyer. Han indåndede den friske forårsluft og lukkede øjnene et øjeblik for at hvile sig.

Pludselig vågnede han med et sæt, da det bankede på døren. Instinktivt rakte han ud efter sit våben. Han trak det ud af skeden, men blev siddende. »Hvem er det?«

»Det er bare mig, herre.« Døren blev langsomt åbnet, og en af de soldater, der havde stået på vagt uden for døren de seneste par dage, viste sig i den dunkle åbning. »Undskyld, jeg forstyrrer, herre.«

»Kom bare ind.« Mordokaj sænkede skuldrene og lagde sit våben fra sig. »Hvad tid er det?«

»Den tredje nattevagt, herre.«

Mordokaj gned sig i øjnene. Han havde sovet længere på vinduesbænken, end han havde regnet med. Det meste af natten var allerede gået.

»Din sekretær, Yaakov ben Hashub, vil gerne tale med dig. Han siger, det er vigtigt.«

Det måtte det være, når han kom på denne tid af natten. Ængstelsen skyllede ind over Mordokaj og gjorde ham i stand til at ryste trætheden af sig og blive helt vågen. »Send ham ind.« Det var et tegn på den spændte situation, de var i, at selv Yaakov, der havde været Mordokajs højre hånd i hele denne svære periode, skulle bede om lov for at komme ind i hans gemakker. Yaakovs blege ansigt og de mørke rande under øjnene viste, hvor udmattet han var efter den lange, blodige dag. Det kom bag på Mordokaj, at han havde tre små drenge med, da han trådte ind i rummet.

»Undskyld, jeg forstyrrer, herre, men ... men det ser ud til, at kampene alligevel ikke er ovre.«

Frygten fik det til at løbe koldt ned ad ryggen på Mordokaj. »Hvad mener du? Kongens forordning gik ud på, at kampene skulle ophøre ved solnedgang. Den 13. adar er ovre.«

»Det er ikke i gaderne, der bliver kæmpet. Det er her. I paladset.«

»Hvad?«

»Flere af dine mænd og deres familier blev angrebet for en time siden.«

Mordokaj sprang op, stadig med søvnens stivhed i kroppen. »Nej! Det kan ikke være rigtigt. Vi havde sat vagter overalt.«

»Ja, det havde vi. Men vi sendte vagterne for tidligt hjem. Alle undtagen ham uden for din dør. Og vi stolede på de forkerte mennesker. Vores fjender fandt huller i vores sikkerhed og brugte dem til at angribe dine nærmeste medarbejdere.« Yaakovs dybe stemme skælvede af bevægelse. »To mænd og deres familier blev dræbt, inden vi kunne nå at slå alarm.«

»Og hvad med din familie?«

»Vi blev advaret, inden morderne nåede frem. Min familie er i sikkerhed.«

»Hvem er det, der er blevet dræbt?« spurgte Mordokaj og ønskede ikke at høre svaret.

»Bani ben Zakkai og hans familie ...«

»Åh, Abrahams Gud, forbarm dig over os,« hviskede Mordokaj.

»Og din skriver, Hakalja, og hans kone.« Yaakovs stemme knækkede over. »Det her er Hakaljas tre sønner. De overlevede, men de så ...« Han afsluttede ikke sætningen.

Mordokaj kæmpede for at få kontrol over sine følelser. Han lod hånden glide hen over ansigtet og gned sig i skægget. Han håbede, at han snart ville vågne og opdage, at det hele bare havde været en ond drøm.

Yaakov rømmede sig. »Det var hævn, herre. Det var rettet mod dig og din regering personligt. Morderne vidste, hvem de skulle gå efter, hvor de boede, og hvordan de skulle omgå sikkerhedsforanstaltningerne. De ventede bevidst til efter solnedgang, hvor vi regnede med, at kampene var ovre, så vi kunne tage hjem og sove.«

»Ventede drabsmændene inde i paladset?«

»Det ser det ud til, herre. Alle ydre porte og døre havde været bevogtet i flere dage.«

Mordokaj stønnede. »Det er min skyld! Hvordan kunne jeg tage så let på det? Vi gjorde os så stor umage for at beskytte folket overalt i riget, og alligevel svigtede jeg mine nærmeste medarbejdere lige her i paladset.«

»Det var der ingen, der kunne forudse, herre. Men vi tror, at vi har fanget eller dræbt alle morderne. I morgen skal vi nok få munden på gлед på dem, der er i live, så vi kan fastslå omfanget af sammensværgelsen.«

»Det kan kun være Hamans sønner og deres kumpaner, der ville have hævn. Det vil jeg vædde alt på.«

Mordokaj travede frem og tilbage i rummet og kæmpede med træthed og vrede, mens han forsøgte at beslutte sig for, hvad de skulle gøre. »Jeg sender bud til Dronning Ester og beder hende tale med kongen. Hamans ti sønner skal komme op at dingle i galgen for det her. I mellemtiden skal vi bruge en dag mere på at nedkæmpe vores fjender. Ester må bede kongen om lov til at opspore og dræbe dem i dag. Vi skal nok finde dem, uanset hvor de gemmer sig. Det slutter ikke her!«

Han gik over til sit skrivebord og famlede i lampens dæmpede lys efter en pen og et stykke pergament. »Send et bud hen til dronningens eunuk, Hatak,« sagde han til Yaakov. »Han skal hurtigst muligt aflevere min besked til Ester. Hun er nødt til igen at gå ind til kongen med en forespørgsel fra os, så snart det er muligt. Også selv om hun ikke er indbudt.«

»Ville det ikke være hurtigere selv at spørge kongen, herre?«

»Måske. Men jeg tror, at Xerxes snarere vil gribe ind, hvis han forstår, at hans dronning er truet på livet.«

Mordokaj var så rasende og skamfuld og vred på sig selv over at have svigtet sine mænd, at han havde glemt alt om de tre små drenge, indtil han hørte en svag hulken og nogen, der snøftede. Han så op. De havde stadig nattøj på, og deres mørke hår var pjusket efter søvnen. Den yngste dreng gned sig i øjnene, og tårerne trillede ned over hans kinder. De havde alle tre det samme tomme udtryk af trøstesløshed og angst, som hans unge slægtning Ester havde haft den dag, hun blev forældreløs, og han adopterede hende. Mordokaj havde ikke haft ansvar for Esters forældres død, men det var hans skyld, at drengene her havde mistet deres far og mor. Det havde været en hævnaktion mod ham og hans medarbejdere.

Han lukkede øjnene og bøjede hovedet for at undertrykke sin flammende vrede og give plads for medfølelse og varme. Da han havde fået

kontrol over sine følelser, løftede han hovedet og gik hen til børnene. Han gættede på, at den ældste var syv-otte år gammel, og de to små fire eller fem; de havde i hvert fald stadig deres mælketænder. Mordokaj satte sig på hug foran dem.

»Hvad hedder du?« spurgte han den ældste.

»Nehemias ben Hakalja,« hviskede han. Der var ingen tårer i hans øjne, som om han prøvede at være tapper og ikke græde. Han så kun Mordokaj i øjnene i et splitsekund, så begyndte hans blik at flakke rundt i rummet, som om der kunne springe flere mordere frem fra gardinerne eller de lukkede døre.

»Og det er dine brødre?«

Han nikkede. »Efraim og Hanani.« Det sidste var et kælenavn, sikkert en kort form af Hananja. Den yngste drengs skuldre rystede af en stille gråd. Han havde sikkert grædt længe, for hans øjne var helt røde. Han kiggede op på Mordokaj med mørke øjne fulde af tårer.

»Jeg vil hjem til mor,« sagde han.

Mordokaj havde lyst til at tage drengen i sine arme og trøste ham, men den ældste bror, Nehemias, så så anspændt ud, at Mordokaj var bange for, at han ville kaste sig over enhver, der prøvede at røre hans søskende. Nehemias tog Hananis hånd og trak ham ind til sig.

»Var børnene der, da det skete?« spurgte Mordokaj sin sekretær. »Inde i huset?« Yaakov nikkede.

»Vi gemte os, da mændene kom,« sagde Nehemias. »Jeg sagde til Efraim og Hanani, at de skulle være helt stille.«

»Det er jeg glad for, du gjorde, min ven. Det var klogt gjort af dig. Du er en tapper fyr.«

»Nej, Abba var mere tapper. Han kæmpede mod dem.«

Mordokaj vidste ikke, hvad han skulle sige. Var det bedst at lade drengen fortælle, hvad han havde set og hørt, eller var det mere omsorgsfuldt at prøve at få ham til at glemme sit mareridt? Som om han nogensinde kunne glemme det. Mordokaj sank en klump i halsen. »Jeg er så ked af det, der er sket,« sagde han til børnene. »Jeres far, Hakalja, var en god mand. Han arbejdede for mig her i paladset. Jeg ved, at jeg aldrig kan blive ligesom ham for jer, men jeg lover, at jeg nok skal tage mig af jer fra nu af. I skal ikke komme til at mangle noget.«

Bortset fra kærlige og omsorgsfulde forældre. Hvor var det dumt sagt. Mordokaj ledte efter noget bedre at sige, noget, der kunne trøste dem og give dem håb, men han kunne kun se hjælpeløst til, at Nehemias' blik blev ved med at flakke rundt i rummet som en fugl, der prøvede at flygte. Drengens slanke krop var så anspændt og klar til at stikke af, at han sikkert ville fare sammen, hvis nogen så meget som rørte ved ham, selv om det var for at trøste. De to små drenge derimod var svage og slappe af udmattelse og så ud til at kunne falde sammen, hvad øjeblik det skulle være. De trængte til at sove. Men mon de nogensinde kunne hvile helt igen?

»Her er I i sikkerhed. Jeg skal nok sørge for, at der ikke sker jer noget, og hvis der er noget, I har brug for ...«

»Vi har brug for et sted at gemme os,« sagde Nehemias.

Mordokaj tøvede lidt, inden han svarede. »Yaakov og en af mine vagter tager jer med hen til et sikkert sted, hvor I kan sove og ...«

»Kommer de onde mænd også og slår os ihjel?« spurgte Nehemias. Hans blik gled stadig uhyggeligt vagtsomt rundt, hen over vinduet, døren, det andet vindue og tilbage igen. Hele tiden.

»Mændene kommer aldrig tilbage. Jeg lover jer, at vi nok skal finde dem, der har gjort det, så de får deres straf. Indtil da bliver vagterne hos jer. De bliver, lige så længe I vil.«

»Men Abba kendte de mænd, der kom hjem til os. Han åbnede døren og lod dem komme ind, men de narrede ham.«

»Hørte du det hele?« spurgte Mordokaj, og Nehemias nikkede. »Herre, forbarm dig ...« hviskede Mordokaj stille. Så vendte han sig til Yaakov. »Tag dem med hjem til mig. Sørg for, at de får noget at spise og et sted at sove.«

»Ja, herre.« Yaakov gik hen mod døren og gjorde tegn til drengene om at følge med, men Nehemias rørte sig ikke ud af stedet. Det gjorde hans brødre heller ikke. De to små krøb tættere ind til ham og klyngede sig til ham med rædslen malet i blikket. Mordokaj vidste ikke, hvad han skulle gøre for at berolige dem.

»Vil I hellere blive her hos mig? Prøv at kigge ud ad vinduet, så kan I se, hvor højt oppe vi er. Og soldaterne uden for min dør lukker ikke nogen ind.«

Nehemias nikkede og fik øje på Mordokajs sværd, der lå på vinduesbænken. Han holdt sine brødre tæt ind til sig, og sammen gik de hen for at kigge ud.

»Så siger vi det,« sagde Mordokaj. »I bliver bare her. Yaakov, kan du finde en af mine tjenere og bede ham om at komme med nogle tæpper og puder og måske lidt at spise? Og bagefter sender du et bud til Hatak, Dronning Esters tjener.« Mordokaj gik over til vinduet og lukkede skodderne. »Kom,« sagde han og klappede på en pude. »Læg jer ned, og hvil jer lidt.«

Nehemias hjalp Hanani op på bænken, og de to små drenge lagde sig ned med det samme og krøb sammen. Det kom ikke bag på Mordokaj, at Nehemias blev siddende på bænken med store, opmærksomme øjne. Hans ben hang og dinglede i luften og nåede ikke engang ned til gulvet.

Selv om skodderne var lukket, sivede den kolde natteluft ind i rummet, så Mordokaj tog sin kappe af og lagde den over børnene. Mens han ventede på tjenerne, lod han den forfærdelige nyhed bundfælde sig.

Han havde svigtet sine nærmeste. To af hans mænd var døde på grund af hans manglende forudseenhed. Det var deres familier også. Hvor havde han været naiv, da han troede, at hans fjender ville nøjes med at hævne sig én dag. Hvor havde det været tåbeligt at forestille sig, at der efter et enkelt døgn's kampe ikke længere ville være noget, der truede hans folk. Gennem hele historien havde Guds folk altid haft fjender, der prøvede at udrydde dem, sådan som Haman netop havde forsøgt det. Mon Abrahams børn nogensinde ville finde fred og ro?

Mordokaj sukkede. Nej. Freden ville først komme, når den lovede Messias endelig kom og satte dem alle i frihed.

FØRSTE DEL

*Herren havde besluttet at tilintetgøre
Zions datters mur;
han udspændte målesnoren,
holdt ikke sin hånd tilbage fra ødelæggelse.
Ringmur og mur lod han sørge,
begge sygnede hen.
Byens port sank i jorden,
han ødelagde og splintrede dens portbomme.*

KLAGESANGENE 2,8-9A

KAPITEL I

SUSA, PERSIEN

December, 27 år senere

Nehemias gik ned ad vindeltrappen til paladsets køkkenområde. Han stod lidt i den hvævede døråbning og indsnusede varmen fra de tændte ildsteder og de enorme ovne. Duften af stegt kød og nybagt brød slog imod ham. Han var glad for sit arbejde, især sådan en dag som i dag først på vinteren, hvor det var svært at opvarme de kæmpemæssige sale ovenpå. Han betragtede kokkene og køkkendrene, der havde travlt med at snitte grøntsager, partere en ged og plukke ænder, mens de svedte og blev røde i hovederne. Sandsynligvis ville de ønske, at de arbejdede et køligere sted.

Der var ingen, der kiggede op, da Nehemias trådte ind i køkkenet, der var så stort, at der kunne laves mad til kongen og flere tusind gæster. Nehemias var kongens betroede mundskænk og inspicerede hver dag paladsets køkkener og forrådsrum for at sikre, at der ikke kom nogen trussel mod kongen ind gennem bagdørene, ind i køkkenet og op ad stentrapperne til kongens spisesal.

De små vinduer stod på vid gab, og Nehemias kunne høre den rumlende lyd af træhjul og oksernes tunge trampen, da en vogn nærmede sig. Det var den ladning vin, han havde ventet på, der kom nu. Han gik gennem det røgfyldte område og låste den dobbelte bagdør op, og da han åbnede den, susede den kolde vind ind, og de tørre blade dansede. Udenfor standsede en vogn fyldt med store lerkrukker, der var pakket omhyggeligt

i hø. Nehemias trak sit sværd for at tjekke, om der var blinde passagerer i høet. »God morgen, Saul,« sagde han til den kusk, der havde styret træk-okserne. Kusken bandt tøjlerne fast til en pæl og vendte sig om. Det var ikke Saul. Det var en fremmed. Nehemias var straks på vagt.

»Hvem er du? Hvad laver du her?«

»Jeg hedder Shela ben Hobja. Jeg kører Sauls tur i dag.«

»Det gør du ikke, hvis det ikke er aftalt med mig! Hvorfor har jeg ikke fået besked? Hvem lukkede dig ind gennem porten? Hvem har ansvar for det her?«

»Jeg sagde, det var i orden,« lød en stemme bag Nehemias.

Han snurrede rundt og fik øje på Joed, bogholderen, der holdt styr på vareleveringer og betalinger.

»Shela er min ven og ...«

Nehemias stod stadig med sværdet i hånden, men greb fat i bogholderens tunika med venstre hånd og trak ham ind til sig, så deres ansigter kun var få centimeter fra hinanden. »Ingen kommer ind i paladset her, uden at jeg har godkendt det. Er det forstået? Ingen! *Ud med jer*, begge to. Og bliv væk.« Han slap Joed og skubbede ham ud ad den åbne dør.

»M-men ... herre,« stammede Joed. »Jeg h-har kendt Shela, siden vi var børn. Jeg kan sige god for ham og ...«

»Det tvivler jeg ikke på. Kong Xerxes kendte også den mand, der kom ind i hans soveværelse og myrdede ham. En af hans egne hoffolk.« Den velkendte vrede kogte i Nehemias, og i et splitsekund var han tilbage på sit værelse den nat, da hans far åbnede døren for en bekendt og mistede livet. Han skubbede til bogholderen igen og drev ham baglæns ud, så han snublede og faldt over mod en af okserne. »Kong Xerxes' arving har ikke råd til at stole på nogen,« sagde Nehemias. »Hvert eneste løg, hver eneste bønne og hver eneste vinsæk bliver omhyggeligt tjekket af mine medarbejdere og mig, inden det kommer indenfor i paladset. Og det samme gør den mand, der afleverer det, tilbereder det og serverer det. Ellers kan vi ikke garantere den høje kong Artaxerxes' sikkerhed.«

»Herre ... Jeg gør det aldrig mere ...«

»Det har du ret i, Joed. Det gør du ikke. Vagt!« Han råbte til kongens vagter, der stod inde i køkkenet. »Følg de to mænd her ud og hele vejen hen over broen og ud af paladset.«

»Og hvad med al vinen, herre?« spurgte en af vagterne.

»Send den tilbage. Hils dem og sig, at næste gang, de bruger en ny kusk, skal jeg have det at vide.«

Nehemias vendte sig om og hamrede døren i efter sig, inden han låste den. Al aktivitet i køkkenet var standset, som om den isnende vind havde frosset mændene fast, hvor de stod. Han kunne se to unge medhjælpere sende hinanden blikke, som om de syntes, at han var en urimelig tyran. De havde ikke arbejdet i køkkenet ret længe, og selv om Nehemias og hans mundskænke og sikkerhedspersonale grundigt havde tjekket deres baggrund, ville de nye altid være mistænkelige, indtil de havde vist sig tilfiden værdig. Han gik hen mod det bord, hvor de havde været i gang med at plukke nogle fugle. De stod stadig med fjer på hænderne, og dunene lå som snefnug på bordet. »Synes I, jeg overdriver? At jeg er alt for forsigtig?«

»Nej, herre.« De rystede begge på hovedet, men de blikke, de havde sendt hinanden, havde sagt noget andet.

»Hør her, alle sammen,« sagde Nehemias henvendt til alle i køkkenet. »Om få måneder kommer kongens embedsmænd fra hver eneste provins i hele riget, og så begynder de årlige banketter. Det er en begivenhed, der varer en hel måned, og det kunne let blive et sikkerhedsmæssigt mareridt, hvis vi slækker på bevogtningen. Det persiske hof har en lang tradition for intriger og magtkampe og snigmord. Ét lille fejltrin som for eksempel at modtage en ladning vin fra en ukendt leverandør kan bringe kong Artaxerxes' liv i fare.« Faktisk ville kongens mundskænk, Nehemias, også miste livet.

Han kiggede rundt på kokkene og medhjælperne og opvaskedrengene, indtil de dukkede sig og anerkendte, hvor alvorlig dagens brist på sikkerheden havde været. Nehemias var tilfreds. »Nå, tilbage til arbejdet. Kongen forventer at få sin mad serveret til tiden.«

Nehemias blev på sin post i køkkenet resten af formiddagen og holdt opsyn med køkkenpersonalet, mens de forberedte middagsmåltidet. Da kong Artaxerxes sendte bud efter sin mad, gik Nehemias op ad vindeltrappen til spisesalen sammen med de tjenere, der bar de overdådige retter og serverede dem. Han bar selv kongens vinflaske og hans gyldne drikke-*rhý-ton*, og selve hans tilstedeværelse forsikrede Artaxerxes om, at hver stump mad og hver dråbe vin havde været grundigt kontrolleret. Nehemias stod

klar til at smage på hver eneste ret og at tage en smagsprøve fra hver eneste flaske, inden kongen selv fik noget, hvis det var nødvendigt.

Efter måltidet var Nehemias på vej ned til køkkenet igen, da han mødte en af de andre mundskænke på trappen. »Der står en mand ude ved portrummet og spørger efter dig.«

»Ved du, hvem det er? Det er forhåbentlig ikke den ulyksalige bogholder, jeg fyrede i morges, der er kommet for at få sit job tilbage?«

»Nej, herre. Jeg har aldrig set ham før. Men med det tøj, han har på, ligner han en jøde.«

Nehemias tænkte på, om de mundskænke og sikkerhedsfolk, han arbejdede sammen med, vidste, at han selv var jøde. Sikkert ikke. Han gik jo klædt i paladspersonalets uniform ligesom dem.

»Jeg går ned og ser, hvem det er. Vil du tage min vagt, indtil jeg er tilbage?« Han var irriteret over at blive afbrudt og skyndte sig hen ad gangene i paladset og hen over den åbne plads til portrummet. Hvem det end var, så skulle han igennem et sikkerhedstjek, inden han fik lov at komme ind i paladset. Nehemias åbnede døren og var klar til en diskussion – og dér stod hans bror. Hvad? Så han syner? Han udstødte et råb af glæde og løb hen og løftede broren fra gulvet i en ordentlig bjørnekrammer.

»Hanani! Hvad i alverden laver du her? Skulle du ikke være i Jerusalem?«

Hanani gispede af latter. »Sæt mig ned, din skøre rad! Jeg kan ikke få vejret.«

Nehemias satte ham ned og lo, idet han holdt sin bror ud i strakt arm. »Lad mig lige se på dig! Det er ikke til at tro, at du er her! Jeg troede aldrig, vi skulle se hinanden igen.«

»Det gjorde jeg heller ikke,« sagde Hanani og tørrede øjnene.

»Hvor længe er det siden, kære bror? 12 år?«

»Næsten 13.«

Nehemias omfavnede ham igen. »Jeg skulle være taget med til Jerusalem sammen med dig og Efraim,« sagde han. »Så snart I var rejst, fortrød jeg og ønskede, at jeg havde taget en anden beslutning.« Han tænkte på, hvordan han havde bedt en hel nat og tumlet med spørgsmålet om at rejse med rabbi Ezras karavane til Juda sammen med sine brødre. Dengang følte han, at han stod i en stor taknemlighedsgæld til Mordokaj.

»Hvor ser du godt ud, Hanani!« sagde han. »Du ser ud til at trives i Det Forjættede Land. Hvor er jeg glad for at se dig! Hvordan har Efraim det?«

»Han har det fint. Gift og med et barn på vej.«

»Og hvad med dig? Er du gift?«

Et smil bredte sig på Hananis ansigt. »Ja. Min dejlige kone har skænket mig en lille søn og en datter. Hvad med dig, Nehemias?«

Nehemias affejede spørgsmålet. »Jeg har for travlt til at gifte mig. Men hvad laver du her? Du har vel ikke bestemt dig til at vende tilbage?«

»Nej, overhovedet ikke,« sagde Hanani. »Jeg er med som assistent for delegationen fra Juda. Jeg arbejder som skriver, ligesom Abba gjorde.«

Nehemias' smil blegnede, da broren nævnte deres far. Det var anden gang den dag, han følte et stik af sorg, fordi han et kort øjeblik genoplevede den nat, da deres far åbnede døren for sin drabsmand. »Kan du huske Abba, Hanani? Du var kun fire år.«

»Ikke ret meget. Jeg kan huske, at han var høj og havde et kraftigt, mørkt hår. Ligesom dig. Og jeg kan huske hans latter, der buldrede som torden, og hvordan han kastede mig op i luften og greb mig igen.«

De stod lidt i tavshed. »Nå, men hvorfor er du kommet?« spurgte Nehemias igen. »Jeres delegation er dukket op et par måneder for tidligt til skattecereemonierne.«

»Vi er kommet for at aflægge rapport til kong Artaxerxes på forhånd og bede om et nedslag i skatterne. Der har været tørke i Juda i to år. Folket har det hårdt. Og vi skal også betale skat til provinsregeringen.«

»Er guvernør Ezra sammen med jer?«

»Nej. Han trak sig tilbage som Judas guvernør for nogle år siden. Stormændene og distriktslederne fik ham overbevist om, at han havde fuldført sit arbejde som leder og underviser. Nu studerer han og skriver og bruger sin store viden til at sammenskrive noget af vores folks historie. Så vidt jeg kan forstå, er det noget, han altid har ønsket at gøre.«

Indtil nu havde de stået i portrummet, men Nehemias begyndte at blive utålmodig og trængte til at bevæge sig for at bruge noget af al den rastløse energi, der fik ham til at arbejde fra før solen stod op til længe efter den var gået ned igen. »Vil du ikke gå en tur med mig, Hanani? Jeg kan vise dig paladsets atriumgårde og *apadana*'en, hvor kongen holder banket for flere tusind mennesker. Det er ret imponerende.«

»Måske i morgen. Jeg havde håbet, at jeg kunne få dig med for at møde de andre. Vi har så meget at fortælle.«

»Nu? Jeg ville forfærdelig gerne høre om Det Forjættede Land, men ...« Nehemias så sig omkring og overvejede, om han kunne undværes et par timer om eftermiddagen. Han gennemgik hurtigt sin indre liste over pligter, inden han bestemte sig. »Godt. Jeg kommer med. Men jeg kan ikke blive ret længe.«

Hanani førte ham ud gennem Kongeporten og over broen ind til byen. »Jeg havde helt glemt, hvor imponerende paladset i Susa er,« sagde han og kiggede sig over skulderen mod paladset, der tårnede sig op bag ved dem. »Nogle af de andre har aldrig været her før og var fuldstændig fyldt af ærefrygt over, hvor stort alting er. De sagde, de følte sig som myrer mellem alle de kæmpemæssige bygninger.«

»Det er også det, der er kongens hensigt med det hele,« sagde Nehemias. »Al den pragt er et passende bagtæppe for perserrigets trone.«

»Ja, men ved kongen, hvad det koster? Hans skatter er ved at slå benene væk under os. Mange af folkeslagene i hans rige er ludfattige. For eksempel vores jødiske samfund i Juda.«

»Er det rigtigt? Det anede jeg ikke.« Mon han var blevet blind for rigets problemer af at bo her i Susa hele sit liv? Mon han ville have set på persernes overflod med andre øjne, hvis han var vendt tilbage til Jerusalem sammen med sine brødre?

»Nå, hvad arbejder du med her i det fantastiske palads?« spurgte Hanani og afbrød hans tanker, mens de gik.

»Jeg er kong Artaxerxes' mundskænk.«

»Hold da op!« Hanani stoppede op midt på den overfyldte gade, så et par fodgængere kom til at støde ind i dem.

»Ja, hold da op. Jeg har ansvar for hans mad og vin, men ikke bare det. Kongens mundskænke står for hele sikkerheden i paladset, ikke kun maden. Du kan sikkert forestille dig, at Artaxerxes er meget opmærksom på sikkerheden efter det, der skete med hans far.« Han holdt inde lidt og fortsatte så: »Det kan du og jeg i hvert fald forstå, ikke, Hanani?«

»Jo, bestemt. Og jeg er meget stolt af min storebror.« Hanani begyndte at gå igen. »Men hvordan er du avanceret til så betydningsfuld en stilling? Da jeg tog af sted, var du sekretær for en af ministrene.«

»Kong Artaxerxes gav Mordokaj ansvar for hoffets sikkerhed, da han hørte, at han mange år tidligere havde afsløret en sammensværgelse mod kongens far og var blevet hædret for det. Han bad Mordokaj om at ansætte pålidelige hoffolk til at stå for sikkerheden i paladset. Først ville jeg ikke have sådan et job, for jeg kunne ikke se, hvordan jeg kunne tjene den Almægtige som mundskænk. Men Mordokaj overbeviste mig om, at Gud kunne bruge et troende menneske i alle erhverv, og at en mundskænk havde en endnu mere betroet stilling end en vagt. Og det havde han ret i.«

De var nået frem til det jødiske kvarter i den nedre del af byen Susa og var blevet forpustede efter gåturen, da de gik ind i synagogen. Der var tændt ild i et kulbækken, og Nehemias tog sin kappe af i det overophedede rum. »Det her er min bror, Nehemias,« sagde Hanani til delegationen fra Jerusalem. Han præsenterede hver enkelt for Nehemias, inden han fortsatte: »Han har en endnu mere betroet post i paladset, end da jeg rejste. Han er kongens mundskænk.«

Alle virkede imponerede, men Nehemias skyndte sig at forklare: »Desværre kan min stilling som kongens mundskænk ikke være til ret meget hjælp for jeres delegation. Hvis jeg var sekretær, kunne jeg måske sikre, at jeres forespørgsel nåede frem til tronsalen. Men selv om jeg er meget tæt på kong Artaxerxes og har hans fulde tillid, har jeg ikke lov til at tale til ham, medmindre han giver mig ordre til det. Men jeg vil gerne bidrage med oplysninger om det persiske hof, hvis det er til nogen hjælp.«

»Det vil vi være meget glade for.«

»Måske ville det være en fordel, hvis jeg havde et mere tydeligt billede af situationen i Juda,« fortsatte Nehemias. »I kan jo begynde med at fortælle mig om Jerusalem.«

Der blev stille i rummet, som om han havde spurgt til et tragisk dødsfald. Delegationens leder sukkede dybt og lagde ansigtet i dystre folder, inden han svarede: »Vores jødiske landsmænd, der kom tilbage fra landflygtigheden, har store problemer og lever i vanære.«

Hans alvorlige ord chokerede Nehemias. Han sundede sig lidt og lænede sig frem i stolen. »Ja, fortsæt.«

»Når jeg ser på den storslåede by Susa med de høje mure og søjler og det enorme palads oppe på højdedraget, så afspejler det alt sammen den persiske konges rigdom og ære. Vores konge er Den Almægtige, men

hans by er et sørgeligt spejlbillede af hans magt og ære. Jerusalems mure er brudt ned, og portene er gået op i flammer.«

»Vent lidt,« sagde Nehemias og lændede sig længere frem. »Siger du, at der ikke er nogen mure omkring byen? At folket er forsvarsløst over for sine fjender?«

»Ja, sådan er det. Da babylonierne i sin tid brændte byen ned, var det ikke alene byportene, der brændte, men flammerne fik kalkstensmurene til at krakelere. Den babyloniske hær ødelagde alle vores forsvarsværker.«

»Og selv om østsiden af byen altid har været beskyttet af en stejl skrænt,« tilføjede en anden, »så er terrasserne ned ad skrænten blevet ødelagt, først af ilden og bagefter af vind og vejr.«

»For flere år siden prøvede nogle fra vores samfund at genopbygge murene,« fortsatte delegationens leder. »Men de omgivende folkeslag er fjendtligt stemt over for os, og de fik den persiske konge til at udstede et dekret om, at vi skulle stoppe. De tvang os ligefrem til at ødelægge det, vi havde bygget op.«

»Det er jo en skandale!« Nehemias' vrede flammede op som olie på glødende kul. »Hvad med Herrens tempel? Det er vel forsvarligt sikret?«

»Nej, templet står også ubeskyttet hen. Og uden mure har levitgarden fuldt op at gøre med at beskytte templets skatkammer. Vi kan ikke stole på, at guvernøren i Samaria og hans provinshær vil beskytte os, selv hvis vi kunne få ham til at sende nogle folk. Alle vores nabofolk hader os – samaritanerne, edomitterne, ammonitterne og araberne. De så helst, at vi alle var lagt i graven.«

»Kan man overhovedet ikke befæste byen?« spurgte Nehemias.

»Hvis vi gjorde det uden at have fået lov af kong Artaxerxes, ville det blive opfattet som oprør. Og hvor skulle vi få penge fra? Vi er jo kommet her, fordi vi ikke engang har råd til at betale de skatter, som kongen har pålagt os. Det ville være et uoverkommeligt projekt at genopbygge murene.«

Nehemias rystede på hovedet og kunne ikke tro det, han hørte. »Så I siger altså, at såvel byen som tempelbjerget ligger fuldstændig åbent hen? Vores fjender vil kunne trænge ind og slå folk ihjel og ødelægge Jerusalem og Den Almægtiges tempel én gang til?«

»Fuldstændig åbent,« bekræftede lederen. »Og derfor er antallet af røverier og plyndringer steget efter to års tørke. Vores fjender slår til om

natten for at stjæle mad og korn, fordi der er hungersnød. Der er ingen, der kan være trygge.»

»En af mine venner, Yitzhak ben Refaja, blev dræbt for nogle måneder siden,« supplerede Hanani. »Der var indbrud i hans hjem i Jerusalem. Yitzhak skulle giftes og havde netop bygget et nyt hus til sin brud. Tyvene dræbte ham og tømte hans forråds-kammer. Han boede faktisk lige i nærheden af Efraim og hans familie. Det kunne lige så godt have været ham.«

Nehemias kunne mærke, hvordan hans vrede voksede, efterhånden som han fik et tydeligere billede af, hvor forsvarsløs byen var. Sikkerhed var hans fagområde, ja, hans passion. Han begyndte at forstå, hvad gruppens leder havde ment, da han sagde, at folket havde store problemer. Men hvad kunne han gøre? »Jeg er nødt til at vende tilbage til mine pligter på paladset. Vi tales ved,« sagde han, da han tog afsked med dem.

Lederens ord gav genlyd i Nehemias' sind resten af eftermiddagen og aftenen, længe efter at han var gået hjem til sin spartanske bolig i paladset for at sove. »*Folket har store problemer og lever i vanære.*« Han var forfærdet over det, han havde hørt, ikke bare for de menneskers skyld, der var blevet udplyndret og myrdet af fjenderne, men også for Den Almægtiges skyld. Nehemias løsnede sit sværd og tog uniformen af. Han åbnede skodderne for vinduet og kiggede ud på de millioner af stjerner, der var strøet ud over himlen over paladsets tag.

Ligesom den storslåede by Susa kastede glans og ære over den persiske konge, sådan skulle den eneste sande Guds by og tempel også forkynde hans ære og storhed. Men det var vanærende, at der ikke engang var en mur med porte omkring byen. Hedningerne kunne så let som ingenting ødelægge Jerusalem igen, ligesom de havde gjort for 140 år siden. Og hvad værre var, så sendte den sårbare by et budskab til fjenderne om, at Herren ikke var i stand til at beskytte sit folk – eller ikke ville.

Nehemias lukkede vinduet og gik frem og tilbage i rummet. Til sidst pustede han lampen ud og sank ned på sengen, for han vidste, at næste dags arbejde begyndte før daggry, og at han var nødt til at få sovet. Den nat for længe siden havde han reddet sig selv og sine brødre ved at krybe i skjul i et mellemrum mellem væggen og den store trækiste, som hans far havde stillet op i hjørnet. Nehemias og hans to brødre havde ofte brugt det skjulested, når de legede. Og selv om Nehemias inderligt ønskede at

beskytte sine brødre endnu en gang – og at beskytte alle sine landsmænd i Jerusalem – så kunne han ingenting gøre.

»Vores jødiske landsmænd, der kom tilbage til provinsen fra landflygtigheden, har store problemer og lever i vanære.«

Nehemias var alene, og han gjorde ikke noget for at holde tårerne tilbage.